De maandelijkse column van Ds. Verhoeff, 30 september 2026

Het komt goed:

Het was een mooie avond in het voorjaar. Voor een gemeentebezoek was ik bij de kerkenraad van een dorpsgemeente zoals die er zoveel zijn. Gaandeweg kwamen we te spreken over de gemeente die kleiner wordt en over de moeite om ambtsdragers te vinden. Een gesprek zoals het wel vaker gaat. Maar toen gebeurde het.

Het was een vrouwelijke diaken die durfde door te vragen en ook niet meer losliet. ‘Wij zijn toch niet de enigen die krimpen?’, vroeg ze. Ik moest het beamen. ‘En de trend is toch al tientallen jaren dalend?’ Ook dat kon ik niet ontkennen. ‘Wat nou als dat doorzet? Wat als het niet stopt? Dan houdt toch een keer op? Dan is er toch op een dag geen kerk meer?’

Naarmate ze doorvroeg kreeg ik steeds meer bewondering voor haar. Ze durfde door te redeneren waar veel kerkmensen stoppen. Dit soort vragen maakt ons ongelukkig, en dan hopen we maar dat het meevalt of dat de zondvloed na ons komt. Maar dankzij deze dappere diaken lag de uiterste consequentie op tafel. Kan onze kerk echt ophouden?

Buiten floten de vogels, maar binnen was het doodstil geworden. Het was warm en de lucht trilde een beetje. Ik herinner me dat zo levendig, omdat ik daar en toen voor het eerst durfde te zeggen wat ik al langer denk. ‘Ja, het kan. Deze kerk, onze kerk, kan een keer ophouden.

Dat betekent niet dat ik de kerk heb opgegeven. Ik houd zielsveel van onze kerk en ik zal me er tot mijn laatste snik voor blijven inzetten. Maar wie eerlijk durft te zijn, kan niet anders dan in ieder geval de mogelijkheid openhouden dat onze kerk het niet redt.

Ik ervaar het als een wonder dat ik daar niet meer bang voor ben. Dat was er overigens niet zomaar, daar ben ik naar toegegroeid. En dat heeft alles te maken met mijn diepe overtuiging dat het verhaal van het evangelie zo sterk is dat het altijd weer mensen zal aanspreken.

Dat kerken ophouden kan, maar het evangelie zal altijd weer mensen raken en in beweging brengen. En dan begint het opnieuw, zoals ooit de eerste gemeenten. Zonder ballast, zonder toga’s of kerkorde. Misschien zelfs zonder kerkgebouwen. Ik weet niet hoe het eruit zal zien, dat is aan de mensen van straks. Maar het evangelie zal klinken. En het zal geleefd worden.’

Het was eruit, en ik zakte terug in mijn stoel. Alsof het was afgesproken nam de diaken het over en zei het mooier dan ik het ooit had gehoord. ‘Het is niet in onze hand’, zei ze. ‘Wij kunnen ons best doen, en dat zullen we doen. Maar wij hoeven de kerk niet te redden, de toekomst is van God. Laten we ons daaraan toevertrouwen. Het komt goed.’

De maandelijkse column van Ds. Verhoeff: AI (juni 2026)

Toen ik opgroeide was de oude Psalmberijming nog breed in gebruik. Het was eigenlijk een overgangstijd, want de nieuwe berijming in het legendarische blauwe boekje met de harp was er al wel. Maar de oude werd ook nog gezongen. We schrijven de jaren ’60.

Vermoedelijk omdat ik die oude berijming nog ken denk ik bij AI allereerst aan de Psalmen. Psalm 79 zingt: ‘Ai, hoor naar hen, die in gevang’nis kwijnen.’ En Psalm 25: ‘Heer, ai, maak mij Uwe wegen, door Uw Woord en Geest bekend.’ Ai is in de Psalmen een tussenwerpsel, een uitroep die verlangen uitdrukt. Archaïsch Nederlands, maar het zit er bij mij ingeramd.

In deze tijd is AI een vorm van kunstmatige intelligentie waar geen schrijver van de Psalmen ooit van had kunnen dromen. Ik bevind me in hun goede gezelschap, want

zeggen dat ik op dit gebied geen kenner ben is het eufemisme van de week. Ik identificeer mij als digitaal deficiënt. Ik ben er niet trots op, maar mijn kinderen zijn er duidelijk over.

Niet iedereen is enthousiast over AI. De nieuwe Paus waarschuwde vorige week in zijn eerste encycliek Magnifica Humanitas voor misbruik ervan. En ook de kunst roert zich. Schrijvers bijvoorbeeld, die ontdekten dat je met AI en de juiste prompts (ik zeg ook maar wat) vier boeken per dag kunnen schrijven. Daar kun je als schrijver natuurlijk nooit tegenop.

Een verglijkbare discussie wordt op verschillende fora gevoerd over de preek. Sommigen beweren te vuur en te zwaard dat met de juiste prompts een prachtige preek kan worden geschreven. Voor anderen is dat het begin van het einde, of reeds het einde zelf.

Voorlopig voel ik me, zoals wel vaker, aangetrokken tot een middenpositie. Laten we – om te beginnen – niet te bang zijn voor nieuwigheden. We hebben niets te vrezen: de kerk, de bijbel, God zelf, die gaan al een eeuwigheid mee en die kunnen wel tegen een stootje. En AI kan ons vast ook hele mooie dingen brengen. Onderzoek alles en behoud het goede.

Maar we hoeven nu ook weer niet de PThU te sluiten omdat AI voortaan alle preken voor iedere gemeente schrijft. Of nog erger: één preek voor alle gemeenten. In de kerk gaat het om eeuwige dingen en dan is er alle reden om je niet uit te leveren aan teveel tijdelijkheid.

Misschien ben ik zelf te oud, maar ik hoop dat een jongere generatie AI zal leren gebruiken. Daarbij blijf ik er wel van overtuigd dat een preek niet kan zonder een mens die schrijft. En zeker niet zonder God. Preken is zoeken naar God in het leven van mensen. Daarom houd ik vast aan Psalm 25: ‘Heer, ai, maak mij Uwe wegen, door Uw Woord en Geest bekend.’

Bron: PKN, classis Noord Holland, ds. Peter Verhoeff.

++++++++++++++++++++++++++

1 juni 2026, een “ter overweging” ontvangen van Wim Lemckert:

Er was een rechter in een stad die voor God geen ontzag had en zich van de mensen niets aantrok. Er woonde ook een weduwe in de stad, die steeds weer naar hem toeging met het verzoek; doe mij recht in het geschil met mijn tegenstander . Maar lange tijd wilde hij dat niet doen. Ten slotte zei hij bij zichzelf: Ook al heb ik voor God geen ontzag en trek ik me van de mensen niets aan, toch zal ik die weduwe recht verschaffen omdat ze me last bezorgt. Anders blijft ze eindeloos bij me komen en vliegt ze me nog aan. Toen zei de Heer: luister naar wat deze rechter zegt, al minacht hij ook het recht. Zal God dan niet zeker recht verschaffen aan zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen? Hij hoort hen immers geduldig aan Ik zeg jullie dat Hij hun spoedig recht zal verschaffen.
Dit betreft de mannelijke rechter. Wie zichzelf verhoogt zal worden vernederd, en wie zichzelf vernedert zal worden verhoogd.
Als mensen, lees rechters, zelf wraak willen nemen, wat hier aan de gang, is God daar niet blij mee.
Want waar de Heer is, is zijn dienaar. Erger je niet aan slechte mensen, wees niet jaloers op wie kwaad doen, zij verdorren snel als gras, zij verwelken als het jonge groen. Want de aanklager zal ten val worden gebracht. Hij zegt: Het is aan mij om wraak te nemen. Ik zal vergelden! Goed gelezen Rechters!!!
Heer, kom mij haastig te hulp.
Dat beschaamd en vernederd worden
wie mij naar het leven staan,

met schande terugwijken
wie mijn ongeluk zoeken,
beschaamd zich omkeren
wie de spot met mij drijven
. U bent mijn helper, mijn bevrijder,
Heer wacht niet langer.
Laat hen verwaaien als kaf in de wind.
Wanneer de engel van de Heer hen opjaagt.
Laat hun weg donker en glad zijn.
Wanneer de engel van de Heer hen vervolgt.
Laat hen ten onder gaan voor zij het weten,
verstikt raken in hun eigen netten
en zelf de ondergang tegemoet gaan. Dan zal ik juichen om de Heer.
Ik zal jullie woorden van wijsheid schenken, die door geen van je tegenstanders kunnen worden weerstaan of weersproken. Zij die geloven zullen met hun handen slangen oppakken en als ze een dodelijk gif drinken zal het hen niet deren.
Bron: https://rechtzalzegevieren.nl/ter-overweging-2/

++++++++++++++++++++++++++

29 april 2026, een “ter overweging” van ds. Robert Blaauw

GOD dit……en God dat…..

Misschien hoort u deze uitdrukking ook wel eens, al of niet zuchtend of vloekend uitgesproken: God dit…..en God dat?! Al of niet met een uitroepteken of vraagteken.
En zeker, er gebeuren zaken en dingen EN in het persoonlijk vlak EN in het groot……..waarbij je inderdaad wel eens verzucht……God dit, God dat. God waarom.
Bij de 4 en 5 meidagen worden de verschrikkingen van met name de 2e Wereldoorlog herdacht. Genoeg stof om te zuchten en te verzuchten. En tegen de achtergrond van de mensonterende toestanden in Oekraïne, Gaza, Libanon, Sudan en het Midden Oosten begrijp je een beetje wat mensen toen meemaakten EN nu meemaken. We heffen de handen ten hemel……..God waarom, waartoe !?
Bij deze gedachten schiet mij het volgend verhaal vaak te binnen. Te midden van de puinhopen van en midden in het getto van Warschau overpeinst een Jood de situatie, zijn geloof en……ach wat meer?! Met de dood voor ogen volgt hier zijn laatste gebed:
God van Israël, ik geloof in U, zelfs al hebt Gij alles in het werk gesteld mij niet langer in U te doen geloven. Ik buig mijn hoofd voor Uw grootheid, maar ik zal de zweep niet kussen waarmee Gij mij treft. Ik sterf in vrede, maar niet tevreden; vervolgd, maar niet geknecht; verbitterd, maar niet cynisch; een gelovige, maar geen smekeling.

Ik heb aan God gehoorzaamd zelfs toen Hij mij verstootte. Ik heb zijn geboden nagevolgd, zelf toen Hij mij er mee sloeg. Ik heb hem bemind, zelfs toen Hij mij neerwierp ter aarde, mij folterde tot de dood, mij maakte tot voorwerp van schande en bespotting. En dit zijn mijn laatste woorden tot U, mijn toornige God: het zal U allemaal niet baten. U hebt alles gedaan om mijn geloof in U te beschamen, maar ik sterf precies zoals ik geleefd heb, roepend: Hoor, o Israël, de Heer is onze God.

Dat is wel iets anders dan: God dit…….God dat.
Wat zou het zijn: opgave of overgave?

Goede dagen u toegewenst rondom 4 en 5 mei.

Met een vragende en dragende groet Robert Blaauw, waarnemend predikant Warmenhuizen, Dirkshorn en Tuitjenhorn e.o.

++++++++++++++++++++++++++

3 april 2026

Een gebed bij Johannes 20 vers 17 geschreven door ds. Kasper Jager, die zich al 500 dagen inzet voor het kerkasiel in Kampen.

“Houd Me niet vast”, zegt Jezus tegen Maria, “maar ga!”

‘Blijf niet staren op wat vroeger was,
sta niet stil in het verleden, maar ga!’

En Maria gaat, zoekt verbinding,
verbinding met de vrienden van Jezus,
vertelt wat ze heeft gezien en gehoord:
‘Ik, zegt Hij, ga iets nieuws beginnen.
Het is al begonnen, merk je het niet?’

Levende warmhartige God, zo klinkt uw oproep ook aan ons vandaag:
“Houd Me niet vast, maar ga!” Help ons dan om verbinding te zoeken
met de mensen om ons heen en met heel uw schepping.
Help ons geloof, hoop en liefde te brengen
in een wereld waarin gesprek en dialoog
het afleggen tegen wapengekletter,
zachtmoedigen worden
overschreeuwd door blaaskaken,
en nepnieuws en complottheorieën
de waarheid verdringen.
Help ons verbinding te zoeken
en met zachte kracht te werken
aan vrede, recht en heelheid van de schepping.

Levende warmhartige God, help ons
geloof, hoop en liefde te brengen
bij uw schepping in nood en bij al uw mensen:
bij wie arm zijn, bij wie honger of dorst hebben,
bij wie veracht worden en verstoten,
bij gevangenen, vervolgden, vluchtelingen en asielzoekers.
Help ons verbinding te zoeken
en met zachte kracht te werken
aan vrede, recht en heelheid van de schepping.

Levende warmhartige God, help ons
geloof, hoop en liefde te brengen
bij allen die ons lief zijn:
bij wie ernstig ziek zijn naar lichaam of geest,
bij wie een naaste hebben verloren
aan de dood of aan het leven.

Help ons verbinding te zoeken
en met zachte kracht te werken
aan vrede, recht en heelheid van de schepping.

Levende warmhartige God, help ons
geloof, hoop en liefde te brengen
bij het kerkasiel in Open Hof in Kampen:
bij Aleksa, Amelia, Ariana en Aram
en bij hun ouders Aleksandr en Karina,
bij alle in Nederland gewortelde
asielkinderen en hun ouders,
bij alle mensen die zich
met hart en ziel voor hen inzetten,
bij alle politici en beleidsmakers
die het verschil kunnen maken.
Help ons verbinding te zoeken
en met zachte kracht te werken
aan vrede, recht en heelheid van de schepping.

Levende warmhartige God, help ons geloof, hoop en liefde te brengen
bij hen die wij in de stilte bij U brengen. Wees aanwezig in de stilte …

Levende warmhartige God, help ons dan om verbinding te zoeken
met de mensen om ons heen en met zachte kracht te werken
aan vrede, recht en heelheid van de schepping.
Amen

Lied 809 uit het Liedboek:

Blijf niet staren op wat vroeger was.

Sta niet stil in het verleden.

Ik, zegt Hij, ga iets nieuws beginnen.

Het is al begonnen, merk je het niet?

++++++++++++++++++++++++++

Maart 2026
Een fluistering van hoop
Tijdens de laatste kerkenraadsvergadering begonnen we zoals altijd met een korte opening: een moment van bezinning en enkele gedachten daarbij. Dit keer had ik de opening gemaakt geïnspireerd op de gedichten van Hans Bouma. Na afloop merkten verschillende kerkenraadsleden op dat deze opening eigenlijk te mooi was om alleen binnen de vergaderkamer te blijven. Daarom deel ik deze opening ook hier op de website, zodat u even mee kunt lezen en meedenken.

Nu het licht langer blijft hangen aan de avond en de eerste knoppen breken uit hun schuchtere omhulsel, zijn we hier samen, in de tijd van inkeer en verwachting. Het voorjaar ontluikt niet met trompetgeschal, maar met een fluistering. En zo ook de veertigdagentijd: geen luid vertoon, maar een weg van verstilling, van loslaten, van

aandacht.
Buiten duwt het prille groen zich door koude grond heen. Binnen zoeken wij naar wat in ons vernieuwd wil worden. Tussen winter en bloei, tussen as en opstanding, gaan wij de weg die Gij ons wijst — een weg van bezinning, van soberheid, van hoop die nog onder de oppervlakte rust.
Heer, Gij zijt de God van het verborgen begin. Zoals het zaad in de aarde sterft om vrucht te dragen, zo roept Gij ons om oude zekerheden los te laten en ons toe te vertrouwen aan Uw toekomst. In deze veertig dagen oefenen wij ons in eenvoud, in gebed, in het luisteren naar Uw stem die niet dwingt, maar nodigt.
Wij danken U voor tekenen van hoop: voor sneeuwklokjes die preken zonder woorden, voor merels die de morgen openzingen, voor het tere licht dat elke dag iets sterker wordt. Zij wijzen ons vooruit, naar het geheim van Pasen dat reeds in de verte gloort.
Zegen ons overleg in deze kerkenraad. Maak ons ontvankelijk als de aarde in het voorjaar. Geef dat wij niet spreken uit haast, maar uit aandacht. Niet besluiten uit gewoonte, maar onderscheiden wat Uw Geest in onze gemeente wil laten groeien.
Laat deze vergadering een oefenplaats zijn van vertrouwen. Dat wij ruimte maken voor wat kwetsbaar is. Dat wij zorg dragen voor wat nog pril is. Dat wij elkaar vasthouden op de weg die door de diepte heen naar nieuw leven voert.
En wanneer wij het spoor soms bijster raken, herinner ons dan aan Uw trouw: dat Gij altijd opnieuw begint, zelfs waar wij het einde menen te zien.
Amen.

Odette Dekker, voorzitter kerkenraad.

++++++++++++++++++++++++++

De Bullekerk in Zaandam. 16 februari 2026

Lang geleden in mijn jeugd ben ik wel eens naar een kerkdienst in de Bullekerk geweest. Het statige gebouw uit 1640 heeft indruk op mij gemaakt, vooral de lichtinval zorgde voor een prettige sfeer in de kerkruimte. De kerk is na de reformatie als Hervormde kerk gebouwd.
Het bijzondere daarvan is, dat de Bullekerk nog volgens de katholieke traditie, wel als kruiskerk is gebouwd met twee ongelijke armen.
Ook deze kerk is onttrokken aan de ere dienst in 2019 en de naam is omgedoopt tot Cultureel Centrum Bullekerk en eigendom geworden van de stichting stadsherstel.
Zo kon het zijn dat ik zaterdagmorgen naar een bijeenkomst ging van Groenlinks PvdA welke plaatsvond in het monumentale gebouw wat ooit voor de eredienst bestemd was.
En ik moet u zeggen dat ik er veel moeite mee heb hoeveel monumentale kerkgebouwen in Nederland een andere bestemming krijgen. Zeg maar gerust dat ik mij daar zorgen over maak, zeker in Noord-Holland. De provincie Friesland en Groningen hebben allebei een Stichting in het leven groepen die zorg dragen voor de historische gebouwen en deze niet laten gebruiken voor wilde feesten als autoshows, bruidskleding en Pasar Malamfeesten met de sterk naar kruiden ruikende etensgeuren. De Satanskerk, de kerk van Ruigoord en de kerk van Andijk die nu als supermarkt wordt gebruikt vind ik onwaardig en een teken van geestelijke verval. De stad Alkmaar spant de kroon, daar mag de prachtige historische Laurenskerk niet meer verhuurd worden voor een paasdienst.
Hoe anders heb ik dit in Engeland ervaren, waar de meeste inwoners nog trots zijn op hun dorpskerk en waar veel kerken ook door de week open zijn en je binnen kan plaatsnemen en je gedachten kan laten gaan. Vooral in de Anglicaanse kerken kan je een kaars aansteken en je tot het hogere wenden.

In de stad York was een hele oude middeleeuwse kerk met een groot klooster er aan vast tot museum verbouwd inclusief een Lunchroom. Wel was een belangrijk gedeelte van de monumentale kerk gespaard gebleven. Veel bezoekers en voorbijgangers op de straat liepen de kerkruimte in en uit om daar even te bidden, tot rust te komen of een kaars aan te steken.
Een diep treurig voorbeeld vind ik ook de monumentale kloosterkerk in Zwolle, waarbij de kerk een sushi restaurant is geworden en het kloostergebouw een sterrenrestaurant. En hoewel ik best bewondering had voor de sterren kok Jonnie Boer, zul je mij nooit aantreffen in een sterrenrestaurant. Het heeft iets decadents en het ook nog eens stervensduur is voor je portemonnee. Geef mij maar een gewone stamppot.
Tot slot nog even de samenkomst van Groenlinks PvdA in de Bullekerk. Deze was historisch te noemen omdat we daar als twee partijen voor het eerst op een gewestelijke bijeenkomst samen waren. Beide voorzitters stelden zich voor aan de mensen in de volle kerkruimte. Opvallend daarbij was de openingsspeech van de Groenlinks voorzitter. Nadat hij zich had voorgesteld vroeg hij: ,, bent u gedoopt?" En hij vervolgde: "ik wel, maar dat heb ik wel zelf beslist. Ik ben namelijk doopsgezind en dan laat je je op latere leeftijd pas dopen als je daar zelf voor kiest. Ik ben wel een kerkganger en laat me inspireren door de bijbel. Ook ben ik pacifist en tegen oorlogen maar dat kun je in deze tijd bijna niet zeggen."

Ik vond het een persoonlijke belijdenis welke ik op dat moment nooit had verwacht. Wij worden ook wel eens opgeroepen tot getuigenis, maar hoe vaak doen we dit?
Voor mij kon de dag niet meer stuk, de oude kerk had even zijn status terug gekregen en er werd instemmend van boven mee gekeken. De vergadering verliep verder zeer eensgezind in een voortreffelijke sfeer.
Met een heel goed gevoel ging ik weg uit de Zaanstreek terug naar Sint Maarten het dorp wat is vernoemd naar de heilige Sint Maarten, die vond dat je eerlijk moet delen.

Jan Schrijver.

++++++++++++++++++++++++++

De maandelijkse column van Ds. Verhoeff – Hypernerveus
29 december 2025
Zelf ben ik niet zo vaak nerveus, dat is een van de voordelen van ouder worden. Diensten heb ik vaak genoeg gedaan. In een sollicitatiegesprek red ik mezelf wel. En de tijd dat ik een proefwerk niet had voorbereid ligt gelukkig ver achter me. Geen reden dus voor nervositeit.
Toch lijdt deze samenleving daar wel aan. Dat was tenminste eind vorig jaar de conclusie van een onderzoek van de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS). Daarbij vielen stevige woorden. 'We leven in een hypernerveuze samenleving waarin prestatiedruk, versnelling en individualisme zijn doorgeschoten en het welzijn van jong en oud bedreigen'.
De gevolgen waren volgens de RVS dan ook niet mals. De helft van de bevolking heeft mentale klachten of een burn-out. Jongeren bezwijken onder prestatiedruk. En de zorgkosten om ons allemaal een beetje op de been te houden gieren met 18 miljard euro de pan uit. Een oplossing had de Raad gelukkig ook: vertragen, ontspannen, de rem erop. En: meer lege tijd.
Nu kunnen we moeilijk ontkennen dat we onszelf opjagen. Een gewone fiets heeft niemand nog, elektrisch is de norm. Wie zelf kookt is gek, want in de supermarkt staat alles kant en klaar. En ChatGPT schrijft alles wat we willen. Binnen een minuut, en zonder fouten.
Ik deel dus in ieder geval de conclusie van de RVS dat wij leven in een veel te hoog

tempo. We werken thuis en we vergaderen online omdat dat zo efficiënt is. Kleding kopen we via internet, want een winkel kost tijd. En afvallen moet meteen, anders nemen we pillen.
De RVS adviseert dus: vertragen, ontspannen en de rem erop. Een goed plan, lijkt me. Maar meer lege tijd? Dat nu juist niet. Want de enige reden dat wij – bij voorkeur digitaal – ons tempo zo opschroeven, is dat we daarna – als we klaar zijn – onszelf kunnen overgeven aan andere digitale geneugten. Telefoon. Facebook. iPad. Netflix. TikTok. Smartwatch. Insta.
De paradox van onze digitale tijd is dat wij tijd winnen om die daarna nog harder te verliezen. Japke-d. Bouma bepleitte recent in de NRC dan ook dat we niet méér lege tijd nodig hebben, maar juist minder. We moeten wandelen, lezen en koken. Tijd maken voor ouders, vrienden en vreemden. Voor eten, winkelen en denken. En op bezoek gaan bij buren, elkaar en onszelf.
Moeten we dan terug naar het telraam en de bakelieten telefoon (die ik trouwens nog steeds bezit)? Welnee, dat kan niet eens. Maar we moeten wel terug naar onszelf. Minder scrollen, meer ademen. Geen leger bestaan, maar een gevuld bestaan. Eigenlijk moeten we gewoon weer een beetje leren léven. En dat lijkt me een goed voornemen voor een nieuw jaar.

++++++++++++++++++++++++++

Dinsdag 2 december 2025; inspiratietekst ‘Hoop’ (door Vaclav Havel).

Diep in onszelf dragen wij hoop.
Als dat niet het geval is,
is er geen hoop.
Hoop is een kwaliteit van de ziel
en hangt niet af van wat er in de wereld gebeurt.
Hoop is niet
voorspellen of vooruitzien.
Het is een gerichtheid van de geest,
een gerichtheid van het hart,
verankerd voorbij de horizon.
Hoop in deze diepe en krachtige betekenis
is niet hetzelfde als vreugde omdat alles goed gaat,
of bereidheid je in te zetten voor wat succes heeft.
Hoop
is ergens voor werken
omdat het goed is,
niet omdat het kans van slagen heeft.
Hoop is niet hetzelfde als optimisme;
evenmin de overtuiging dat iets goed zal aflopen.
Het is de zekerheid
dat iets zinvol is
onafhankelijk van de afloop,
onafhankelijk van het resultaat.

++++++++++++++++++++++++++

8 oktober 2025 – verkiezingen.

Ik kan moeilijk zeggen dat ik niet gewaarschuwd was. Jezus zelf zegt: ‘Verzamelt u geen

schatten op aarde, waar mot en roest ze aantasten.' En nu was 't toch gebeurd: in de schuur stond een oude grasmaaier weg te kwijnen onder een laag roest. Dat kon zo niet, en omdat zachte heelmeesters stinkende wonden maken toog ik naar de ijzerwinkel voor staalwol.
Nu heb ik toen ik jong was zelf 6 jaar in zo'n winkel gewerkt. Meteen toen ik de deur opende bracht de geur me terug naar die tijd. Zo gaat dat met geuren. Ze herinneren je aan een vakantie van toen, of aan een liefde van ooit. En dus ook aan 'n bijbaantje van lang geleden.

Van achter van de toonbank keek de eigenaar op van zijn krant. Zoals het hoort droeg hij een beige stofjas. Ik vertelde hem over de grasmaaier en de staalwol, maar hij leek met zijn gedachten elders te vertoeven. 'Weet ú het nog?', vroeg hij. Ik had geen idee, maar hij begon zich gelukkig meteen te verklaren. 'Weet ú nog op wie u deze verkiezingen moet stemmen?'

'Ze hebben er in Den Haag zo'n puinhoop van gemaakt, dat ik het niet meer weet. Dit kabinet was al niks toen het begon, en nu is de helft nog vertrokken ook. En de problemen van dit land blijven liggen. Wonen, stikstof, migratie … Meneer, ik weet het niet meer.'

Ik wist het ook niet. In de politiek tiert de polarisatie welig en in de samenleving gaapt een kloof zo groot als morgen de hele dag. Ik hoorde laatst op tv iemand zelfs pleiten voor een Tweestatenoplossing. Hip woke links Nederland hier; boeren, gezond verstand en rechts daar.

Voormalig Christenunie-leider Gert-Jan Segers sprak recent bij de Theologisch Universiteit Utrecht zelfs de vrees uit dat het einde van de democratie in zicht is. 'Onze democratie is in de morgen geboren, heeft in de middag gebloeid, maar we beleven nu de namiddag ervan.'

Ik deel zijn zorg, maar niet zijn somberheid. Als we de democratie aan de flanken ten prooi geven, ja dan zal het misgaan. In de geschiedenis zijn daar voorbeelden genoeg van. Maar als gematigde stemmen verantwoordelijkheid nemen, dan zal de democratie sterk genoeg zijn. De zachte krachten zullen zeker winnen, dichtte Henriette Roland Holst 100 jaar geleden al.

De man van de ijzerwinkel begon zowaar weer moed te vatten. Nee, politiek moet niet vanuit de onderbuik worden bedreven. Geen leeghoofdig geroep met oplossingen die helemaal niets oplossen. Maar verstandige mensen die ook eerlijk durven zeggen dat keuzes maken soms pijn doet. Toen had hij er kennelijk opeens genoeg en veranderde weer in een middenstander in stofjas. 'Maar goed, u kwam voor staalwol hè? Gaat u een kachel breien?'

Bron: PKN, classis Noord Holland, ds. Peter Verhoeff.

++++++++++++++++++++++++++

Zomer 2025
Moed is niet de afwezigheid van angst, maar het vermogen om overeind te blijven in momenten van onzekerheid, dreiging of verdriet. Ook te midden van de stormen in het leven kunnen we moed houden. Puttend uit het Woord van God, de bron van kracht, en de stem die zegt: "Wees niet bang".

Blijven VERTROUWEN in de storm
Door heel de Bijbel heen worden mensen aangesproken die wankelen. Abram die zijn land moet verlaten. Mozes die een volk moet leiden. Esther die haar leven riskeert. David die op de vlucht is. Moedige Maria die een kind draagt zonder te begrijpen hoe. Petrus die de diepten vreest en toch stappen op het water zet. Zij zijn geen helden in eigen kracht maar mensen die durven te vertrouwen op een belofte die groter is dan hun angst.

GOLVEN
De woorden 'Vrees niet' vormen een refrein in de Schrift. Niet als een bevel maar als een bemoediging. In Psalm 27 zegt David: "Al trok een leger tegen mij op, mijn hart zou onbevreesd zijn"
Hoe kan David dit zeggen? Omdat hij weet dat de Heer zijn 'licht en behoud' is.
Moed is gekoppeld aan vertrouwen.
Niet aan het uitschakelen van je gevoel maar aan het richten van je hart op iemand die groter is dan wat je doormaakt. De kracht van bijbelse moed is dat die geworteld is in Gods trouw.
Zijn Woord staat vast, zijn beloften wankelen niet. Dat geeft houvast. Als je Gods woorden gelooft, kun je rust vinden in de storm. In Jesaja 41:10 klinkt het:
Wees niet bang, want Ik ben bij je, vrees niet, want Ik ben je God. Ik zal je sterken, Ik zal je helpen, je steunen met mijn bevrijdende rechterhand'.
Deze woorden zijn als ankers. De golven zijn nog even hoog, maar je wordt er niet door meegesleurd.

NIET STUURLOOS

Moed putten uit je geloof betekent ook: herinnerd worden aan het grote verhaal waarvan je deel uitmaakt. We leven niet zomaar, doelloos of stuurloos. We zijn geroepen, gekend en bemind.
Ons leven maakt deel uit van Gods geschiedenis, waarin lijden niet het laatste woord heeft, en dood niet het eindpunt is. Dankzijn Christus is er hoop, zelfs voorbij het graf. Zijn opstanding is de bron van alle moed. 'Jullie zullen het zwaar te verduren krijgen in de wereld', zegt Jezus, 'maar houd moed. Ik heb de wereld overwonnen. (Johannes 16:33)
Als je de Bijbel leest, word je gevoed met verhalen van kwetsbare, soms bange mensen, en ook van een God die nabij is. Hij doet beloften die standhouden. In die woorden kun je ademruimte, hoop en richting vinden. Je wordt er weer aan herinnerd wie God is, dat je bij Hem veilig bent. En soms geeft dat al genoeg moed voor vandaag.

(bron Elisabeth juni 2025)

++++++++++++++++++++++++++

Bidden van Hemelvaart naar Pinksteren
Door the Very Reverend Robert Key, Anglicaans leider van de gebedsbeweging "Uw Koninkrijk kome"

Terwijl de kerk over de hele wereld twee belangrijke gebeurtenissen viert, namelijk Pasen en Pinksteren, gaat de tijd ertussen vaak verloren. De gebedsbeweging 'Uw Koninkrijk Kome' helpt ons hierbij stil te staan. En levert wat op.
De tijd tussen Pasen en Pinksteren wordt gezien als een tijd van voorbereiding op de komst van de heilige Geest. Voor de Vroege Kerk was het een periode om na te denken over de enorme omvang van de taak die de Heer had gegeven.
Het verslag van Lucas in het bijbelboek Handelingen over deze periode is buitengewoon

interessant, niet alleen omdat het ons vertelt hoe christenen dit 2000 jaar geleden deden, maar ook omdat het de agenda bepaalt als het gaat om onze invulling van deze tijd van het kerkelijk jaar.

Een tijd van vragen

Op de dag van de Hemelvaart vragen de apostelen aan Jezus of dit het moment is waarop het koninkrijk voor Israël hersteld zal worden (Handelingen 1:6). Het plan van de Opgestane Heer was dat de apostelen zijn getuigen voor de wereld zouden zijn bij het verspreiden van het Goede Nieuws over zijn dood en opstanding. Zelf dachten ze in eerste instantie nog veel kleinschaliger, namelijk aan de Messias die zou komen om het Joodse volk te redden. De vragen die ze Hem vóór zijn hemelvaart stelden, waren niets vergeleken met wat er door hun gedachten ging nadat Hij naar de hemel was opgenomen. Ze kijken naar de lucht, volkomen perplex en onzeker over wat ze nu moeten doen.

Eerste prioriteit

Dan zijn de engelen aan de beurt om een vraag te stellen: “Wat staan jullie naar de hemel te kijken?” (Handelingen 1:11) Natuurlijk ligt het antwoord voor de hand. De apostelen zullen zoiets gedacht hebben als: omdat Jezus zojuist van ons is weggenomen, Hij ons een enorme taak heeft gegeven en we geen idee hebben waar we moeten beginnen. De rest van de woorden van de engel geven ons het antwoord op hun onuitgesproken vraag. De Heer heeft hun verteld wat ze moeten doen, gedurende de jaren tussen zijn hemelvaart en zijn glorieuze terugkeer. Het is de opdracht voor de kerk. Zoals de Australische predikant Christine Caine het verwoordde: “Het is onze taak om van het laatste gebod van Jezus onze eerste prioriteit te maken.”

Een tijd van gebed

Bidden is duidelijk de grote prioriteit, en Lucas vermeldt dit als het eerste wat de apostelen deden toen ze terug waren in Jeruzalem (Handelingen 1:13-14). Hij noemt de namen van de apostelen en vermeldt dat ze samenkwamen met hun vrouwen, en met de moeder en broers van Jezus. Dit was een baanbrekend gebed. Meestal baden mannen en vrouwen apart, zoals vandaag de dag nog steeds het geval is bij de Klaagmuur in Jeruzalem. Maar door Jezus zijn die barrières neergehaald. Zoals Paulus later zou schrijven: ‘Er zijn geen Joden of Grieken meer, slaven of vrijen, mannen of vrouwen – u bent allen één in Christus Jezus.’ (Galaten 3:28)

De Heer had hun verteld dat ze moesten wachten op de komst van ‘wat de Vader heeft beloofd’ (Handelingen 1:4). Ze veranderden die wachttijd in kostbare gebedstijd. Daarom loopt de gebedscampagne ‘Uw Koninkrijk kome’ van Hemelvaart tot Pinksteren als een tijd van vurig missionair gebed. Wij doen mee met wat de eerste christenen 2000 jaar geleden deden.

Andere, nieuwe richtingen

Het boek Handelingen laat ons zien dat deze nieuwe beweging radicaler, verstrekkender en kostbaarder was dan de apostelen zich ooit hadden kunnen voorstellen. Het enige wat Petrus hen laat doen is de verrader Judas Iskariot vervangen. Na veel gebed en lottrekking (wat hun culturele manier was om God te vragen om te beslissen) werd Matthias gekozen.

Wat we hiervan leren is dat we wel van alles kunnen plannen, maar voorbereid moeten zijn op de wind van de heilige Geest om ons in andere, nieuwe richtingen te leiden, wanneer en waarheen Hij maar wil. Het vervolg van het verhaal van Handelingen beschrijft hoe dat verloopt. De kerk reikt de hand naar Samaritanen, Afrikanen en Europeanen. Niet vanwege hun eigen omvangrijke plannen, maar omdat de heilige Geest individuele kerken ertoe aanzette om nieuwe wegen te gaan, andere manieren te leren om dingen te doen, en simpelweg deel te nemen aan wat God al aan het doen was.

Veranderingen zien

De dagen tussen Hemelvaart en Pinksteren kunnen gemakkelijk gemist worden in de waan van de dag van onze drukke wereld. Maar als we het voorbeeld van het Nieuwe

Testament volgen – en de gebedsbeweging ‘Uw Koninkrijk Kome’ kan ons hierbij helpen -, dan kunnen we door de Geest geleide veranderingen zien in onze kerk, in andere mensen en in onszelf.
Dit artikel is vertaald door Eline de Boo, IZB

++++++++++++++++++++++++++

Ondenkbaar Gij zijt voorbijgegaan,
een voetspoor in de zee.
Gij zijt te ver gegaan,
Gij zijt een mens te veel.
Gij zijt voorgoed,
Gij zijt verborgen in uw God.
Geen stilte spreekt U uit,
ondenkbaar is uw dood.
(Lied 607: 2)

Op de afbeelding hierbij is het torentje van Drienerlo te zien, een kunstwerk dat Wim T. Schippers in 1979 ontwierp voor de Universiteit Twente. Het staat in een vijver op de campus van de universiteit. Meermalen heeft Schippers aangegeven dat hij er geen enkele andere be-doeling mee had dan dat mensen er zelf hun verhaal bij zouden bedenken.
Dat is in deze tijd niet zo moeilijk. Het meest voor de hand liggend is misschien om te denken aan de kerk die het moeilijk heeft. Soms voelt het alsof we kopje onder gaan. We gaan niet jam-meren over de krimp van de kerk, maar dat die ons niet onberoerd laat is een feit. Bij het torentje van Drienerlo kun je echter ook denken aan de wereldpolitiek. Met stijgende verbazing zien wij deze maanden hoe een olifant telkens nieuwe verwoestingen aanricht in de porseleinkast waarop we zo zuinig waren. Het roept bij heel wat mensen angst op. Dreigt er oorlog? Gaan we ten onder? In ieder geval staan er al heel wat noodpakketten in de kelderkast.
Midden in die roerige tijden vieren wij komende zondag Pasen. De weg daar naartoe zullen wij deze week gaan. Wij zullen bidden voor een kerk die krimpt en voor een wereld die onveilig voelt. Wij zullen gedenken de maaltijd op donderdag, het sterven op vrijdag en de stilte van de zaterdag. Dat is de weg die Jezus gaat, als een voetspoor door de zee van het leven.
Maar samen met hem zullen wij komende zondag ook opstaan. Uit onze zorg, uit onze angst. Niet omdat er opeens niets meer is om voor te vrezen, bedreigingen horen bij het leven. Nee, wij staan op de Paasmorgen samen met Jezus op, omdat wij geloven in de kracht van zijn leven. Hij is het leven zelf. Als een toren in de zee. Ondenkbaar is zijn dood.
Bron: PKN, classis Noord Holland, ds. Peter Verhoeff.

++++++++++++++++++++++++++

Zondag.
Kort geleden schreef ik in deze column over een zondagmorgen. Hoe ik zo diep kon zinken doet er nu even niet toe, maar ik was op die bewuste ochtend niet zoals gewoonlijk uit preken. Sterker nog: ik was niet eens naar de kerk. In plaats daarvan maakten wij een wandeling en dronken koffie in een bomvol café. In gedachten zag ik mijn vader voor me. Hij leeft niet meer, maar hij zou zijn wijze hoofd hebben geschud. Wat de zondag betreft was hij onwankelbaar: dan dronken wij geen koffie in een café, gingen niet naar het zwembad en niet uit eten. Op zondag naar een supermarkt gaan was voor hem niet eens

denkbaar.
Op geen enkele column kreeg ik zoveel respons als op deze. Ik zou natuurlijk het liefst zeggen dat mijn mailbox uitpuilde en mijn telefoon rood opgloeide, maar dan zou ik de waarheid geweld aandoen. Toch waren er beduidend meer reacties dan anders en waren die ook opvallend eenduidig. Velen herkende het. ‘Ja, zo was het vroeger bij ons ook.’ Iemand vertelde dat ze uit een andere streek in Noord-Holland kwam wonen en er bijna in bléét toen ze hier op zondag zo maar ijs bleken te kopen. Een ander deelde hoe haar vaders auto altijd op zaterdag werd afgetankt. Stel je immers voor dat er op zondag opeens gereden zou moeten worden. Niemand klonk boos. Nee, zo was het toen gewoon. Je wist niet anders.
Het waren veel herinneringen aan een lieve oude tijd. Maar ze deden me wel afvragen: wat vind ik nu eigenlijk van de zondag? Laat ik voorop stellen: ik geloof niet dat Onze Lieve Heer ervan wakker ligt als wij op zondag koffie drinken in een café. Hij heeft wel grotere zorgen.
Bijvoorbeeld hoe die Gazanen ooit al die verwoeste huizen weer moeten opbouwen. Of hoe de Israëlische gijzelaars moeten herstellen van hun trauma’s opgelopen in anderhalf jaar gevangenschap. Hoe die oorlog in Oekraïne ooit kan ophouden. En zo nog wel een paar.
Nee, die zondag is er niet voor God, die is er voor mensen. Zes dagen in de week kun je van alles doen, maar de zevende dag mag je rusten. Dan hóef je even niet, dan valt het stil. Voor deze bezeten tijd zou dat een zegen zijn. Maar wij jagen elkaar in een ijzingwekkend tempo een week lang over de kop. En dan gaan we op zondag ‘shoppen’. Ik koop, dus ik ben.
Eén dag in de week waarop het stilvalt zou goed zijn. Geen terreur dat niets mag, maar een dag dat het even niet hoeft. Vermoedelijk komt dat niet meer terug, zo werkt democratie. Maar democratie verbiedt mij niet een eigen keuze te maken. Vóór rust, voor mijzelf, en voor de ander. In gedachten zie ik nog eens het wijze hoofd van mijn vader. Deze keer knikt hij.
Bron: PKN, classis Noord Holland, ds. Peter Verhoeff.

++++++++++++++++++++++++++

5 maart 2025: Veertigdagentijd: samen toeleven naar Pasen.
Op 5 maart is het Aswoensdag en begint de Veertigdagentijd, een periode van bezinning en inkeer. We volgen Jezus op zijn weg naar kruis en opstanding en staan stil bij wat werkelijk van waarde is in het leven. Het is mooi om hierin als christenen samen op te trekken.

Veertigdagentijd
De Veertigdagentijd is een tijd van bezinning, van toeleven naar Pasen. Veel lokale gemeenten zien in deze periode een kans om verbinding te leggen met mensen die op zoek zijn, of om iets voor een ander te betekenen.

Aswoensdag: teken van kwetsbaarheid
De Veertigdagentijd begint op 5 maart met Aswoensdag, een dag waarop we letterlijk een teken van vergankelijkheid ontvangen. Wie wil, kan een askruisje laten zetten, gemaakt van de verbrande palmtakken van vorig jaar. Dit ritueel herinnert ons eraan dat wij stof zijn en tot stof zullen wederkeren. Het is een besef dat ons klein maakt, maar niet machteloos. Juist in onze kwetsbaarheid kunnen we de weg van God opnieuw zoeken.

De weg van Jezus
In de Veertigdagentijd lopen we mee met Jezus die zichzelf gaf uit liefde. Hij koos voor

nederigheid en overgave. Zijn weg laat zien dat heel worden geen individueel project is, maar een weg van verbondenheid met God en de ander, waarin we leren ontvangen en delen. Inkeer en omkeer zijn hierin sleutelwoorden. Inkeer betekent eerlijk naar jezelf kijken: waar ben ik de verbinding met God of met anderen kwijtgeraakt? Waar ben ik te druk geweest met eigen zorgen en verlangens? Omkeer betekent een bewuste keuze maken: Wat kan ik veranderen om dichter bij Gods liefde en gerechtigheid te leven?

Heel worden in een gebroken wereld
Wie om zich heen kijkt, ziet een wereld die snakt naar heling: denk aan de oorlogen in Oekraïne en het Midden-Oosten, aan armoede en eenzaamheid. De Veertigdagentijd roept ons op om niet weg te kijken, maar ons hart te openen. Dat begint bij de erkenning dat wij zelf ook gebroken mensen zijn. Gods koninkrijk is geen verre toekomst, maar breekt nu al door in kleine daden van liefde en recht. Stap voor stap mogen we groeien in geloof, hoop en liefde.

Samen onderweg
De Veertigdagentijd biedt ruimte om als gemeente samen op weg te gaan. Door gebed, vieringen en gezamenlijke activiteiten kunnen we elkaar inspireren en ondersteunen. Door met elkaar in gesprek te gaan over wat het lijden, sterven en opstaan van Jezus betekent in ons leven, groeien we samen toe naar Pasen.

>> Leestip: Het bezinningsboek ‘Aan tafel met Jezus’ (onder redactie van ds. René de Reuver) beschrijft zeven ontmoetingen met Jezus. Het is geschikt voor persoonlijke lezing, voor bespreking in een groep, of om te lezen in vieringen of vergaderingen.

ds. René de Reuver

Bron: https://protestantsekerk.nl/nieuws/veertigdagentijd-samen-toeleven-naar-pasen/

++++++++++++++++++++++++++

3 oktober 2024: De kerk spreekt
Ongeveer 1300 predikanten en andere christelijke leiders tekenden vorig najaar een verklaring van Micha Nederland dat een christelijke levensovertuiging en extreemrechts denken niet samengaan. De steun kwam uit alle hoeken: vanuit protestantse kerken en vanuit de Rooms-Katholiek kerk, van migrantenkerken en van het Leger des Heils.

Onder andere tegen de PVV werd stelling genomen. Als voorbeelden noemt de verklaring ideeën over eigen volk eerst, migranten tot zondebok maken, en moslims tot tweederangs burgers degraderen. Dat verdraagt zich niet met Gods liefde voor alle mensen. Wij/zij-denken en hoger/lager-denken staan haaks op het evangelie, zo stelt de verklaring.

Ik kan niet anders dan instemmen. Van Jezus horen wij over barmhartigheid, gastvrij zijn en mededogen. Uit de verhalen over hem weten wij ook dat dat telkens opnieuw bevochten moet worden. En dat hij dat ook deed. Onvermoeibaar. En zonder compromis.

Toch was er vorige maand ook een ander geluid, zelfs uit tamelijk onverdachte hoek. Bij monde van algemeen secretaris Coen Wessel liet de Raad van Kerken weten minder te zien in dit soort verklaringen. Zo was hij over de wijze waarop Duitse bisschoppen zich uitspraken over de AfD niet bepaald enthousiast. ‘Als je je zo stellig uitlaat, sla je het gesprek dood.’

Als ik eerlijk ben kan ik niet anders dan ook daarmee instemmen. Met gespierde verklaringen die bijkans bezwijken onder het hoge morele gelijk bereik je dikwijls het tegenovergestelde van wat je bedoelt. Je zet mensen niet aan het denken, je roept eerder weerstand op.

Laten we niet denken dat Nederland opeens een land vol racisten is geworden. Wie spreekt met mensen die extreemrechts stemden, ontdekt al gauw dat zij zorgen hebben over de draagkracht van Nederland. Over de landbouw en de zorg, over woningen en hun kinderen. Wil je hen bereiken, dan helpt luisteren volgens mij beter dan verklaringen afleggen.

Dat betekent natuurlijk niet dat wat extreemrechtse partijen beweren onweersproken moet blijven. Integendeel, het is mijn overtuiging dat de kerk moet spreken. En zelfs dat de kerk profetisch moet spreken. Maar niet door mensen te vertellen wat zij niet mogen zeggen.

Veel mooier is het als de kerk het goede voorbeeld geeft. Niet zeggen wat niet mag, maar hoe het beter kan. De Micha-verklaring zegt dat alle mensen door God gewild, gekend en geliefd zijn. Prachtig, zo is het. Als we als kerken dat nou eens blijven uitdragen, en het kwade overwinnen door het goede. Onvermoeibaar. En zonder compromis.

Bron: PKN, classis Noord Holland, ds. Peter Verhoeff.